

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

The student's guide to social neuroscience

Jamie Ward (2011)
East Sussex, UK: Psychology Press
352 pagina's
ISBN-10: 184872005X

Twee feiten markeren het begin van de ontwikkeling van *Social neuroscience* als nieuw wetenschapsterrein: de publicatie van het boek *The social brain* van Gazzaniga en de formulering van Dunbars 'Social brain'-hypothese die stelt dat onze hersenen zo groot zijn geworden om aan de cognitieve vereisten van onze complexe sociale leefomgeving te voldoen. Sindsdien worden neurowetenschappelijke methoden steeds vaker gebruikt om onderliggende processen van sociaalpsychologische fenomenen te verhelderen. Het relatief nieuwe veld van sociale neurowetenschappen begon met onderzoek naar hersenactiviteit in reactie op sociale prikkels, zoals gezichten. Veel 'traditioneel' sociaalpsychologische fenomenen vinden echter plaats in sociale contexten zoals binnen of tussen groepen, binnen een bepaalde cultuur of simpelweg in interactie met andere individuen en dus niet per se terwijl de proefpersoon alleen in een MRI-scanner ligt. In het boek *The student's guide to social neuroscience* van Jamie Ward komen daarom ook klassieke sociaalpsychologische studies aan bod, zoals die van Milgram en Bandura. Derhalve worden concepten diepgaand geïntroduceerd en in een breed verband geplaatst.

In het voorwoord benadrukt Ward dat het zijn doel is om de lezer te laten delen in zijn enthousiasme over dit onderwerp. In eerste instantie richt hij zich daarbij op studenten en junior-onderzoekers in een vroeg stadium van hun onderzoekscarrière. Niettemin slaagt hij er ook in aantrekkelijk te schrijven voor professoren, althans volgens Matthew Liebermanns korte recensie op de achterflap van het boek. Hoewel ik zelf, in tegenstelling tot Liebermann, geen professor ben, geef ik hem gelijk: *The student's guide to social neuroscience* leest erg prettig en geeft een verstandige, boeiende introductie die zeker de interesse voor het veld zal bevorderen.

Na een korte inleiding en een overzicht van neurowetenschappelijke methoden worden verschillende invalshoeken zoals evolutionaire en ontogenetische perspectieven behandeld. Bijbehorende theorieën worden aan hun historische context gekoppeld. Zo komt de lezer in het hoofdstuk over emotie en motivatie Freud, de James Lange-theorie en de Cannon-Bard-theorie tegen. Naast deze 'klassiekers'

vindt de lezer ook nieuwere benaderingen zoals de *simulation theory*, de *theory-theory* en concepten uit andere disciplines, zoals de *game theory* uit de economische wetenschappen. Onderwerpen als het begrijpen van anderen (empathie/Theory of Mind), sociale besluitvorming en relaties komen in aparte hoofdstukken aan de orde, alsmede enige implicaties voor thema's als de vrije wil.

Uiteraard worden ook afwijkingen in het sociale domein besproken, zoals antisociale persoonlijkheidsstoornis en autisme, waarvan Ward de laatste uit verschillende perspectieven benadert en evalueert (autisme als executieve functiestoornis, mind-blindness, broken mirror theory, of de extreem-mannelijke-variant van de hersenen). Naast deze voor de hand liggende bespreking van 'sociale' aandoeningen wordt er op hersenletsels en de gevolgen voor sociaal gedrag ingegaan. Dat is een ander plezierig aspect van het boek; op die manier voelt men zich ook als neuropsycholoog aangesproken en serieus genomen. Verder bespreekt Ward in hoeverre fundamenteel onderzoek, bijvoorbeeld bij

epilepsiepatiënten, sociaal-neurowetenschappelijke conclusies kan opleveren en welke mogelijkheden en beperkingen er daarbij bestaan. De opmaak van het boek maakt duidelijk dat het vooral voor studenten bedoeld is: aan het eind

Ook een boek voor professoren

van elk hoofdstuk volgen pedagogische hulpsjes (die de gevorderde vanzelfsprekend kan overslaan) zoals een samenvatting, essayvragen en literatuuradvies. Bij dat laatste onderdeel zou hier en daar wat meer uitleg handig zijn geweest waarom een bepaald artikel of boek aanbevolen wordt, maar veel referenties en studies zijn al in het hoofdstuk kort toegelicht.

Mijn enige - misschien persoonlijke - kritiekpunt is dat sommige benaderingen, die op dit moment heel populair zijn in de sociale neurowetenschappen, slechts kort genoemd worden, bijvoorbeeld het hormoon- en genetisch onderzoek; deze komen daardoor niet goed tot hun recht. Aangezien het veld van de sociale neurowetenschappen zeer snel groeit, zal snel een herziene uitgave nodig zijn en dan kan dit euvel vast verholpen worden. In ieder geval heeft Jamie Ward zijn doel bereikt om niet alleen een krachtige en heldere introductie voor studenten te schrijven, maar ook om zijn passie voor het onderwerp te laten zien. Hopelijk zal dit boek eraan bijdragen deze passie in veel studenten op te wekken en ze in junior-onderzoekers (en gevorderden) van nieuwe impulsen te voorzien.

Sina Radke